

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ
УСЛУГИ
AGJENCIA PER SHERBIME MEDIATIKE AUDIO DHE
AUDIOVIZUELE

Број: / Numer. 03-611/3

04.03.2026 година / viti

СКОПЈЕ - SHKUP

**ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТ ОД ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ И ДРУГИ НЕСРЕЌИ
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ - СКОПЈЕ**

Скопје, февруари 2026 год.

Содржина:

1. Општи карактеристики на територијата или подрачјето
2. Проценка по мерките за заштита и спасување
3. Потреби и можности за организација и раководење со заштитата и спасувањето и организирање на силите за заштита и спасување
4. Оспособеност на субјектите за заштита и спасување во Агенцијата
5. Оспособеност на граѓаните
6. Заклучок

ВОВЕД

ЗАКОНСКА ОСНОВА

Процената на загрозеност се прави врз основа на следните закони и користена литература:

- * Законот за заштита и спасување на РМ „Службен весник на Република Македонија“ број 36/2004, 49/2004, 86/2008, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16 106/16 и 83/18)
- Методологија за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и спасувањето („Сл. весник на РМ“ 76/2006)
- Уредба за начинот на ракувањето и употребата на планот за заштита и спасување од природни непогоди ,епидемии,епизотиии,ефифитотиии и други несреќи на Република Македонија и за содржината , ракувањето и употребата на плановите за заштита и спасување на единиците на локална самоуправа, трговските друштва,јавните претпријатија, установи и служби („Сл. весник на РМ“ 76/2006)
- Закон за управување со кризи („Сл. весник на РМ“ 29/2005)
- Закон за заштита од јонизирачко зрачење и радијацииска сигурност („Сл. весник на РМ“ 154/2010)
- Закон за одбрана со измените и дополнувањата („Сл. весник на РМ“ бр. 42/2001, 05/2003, 58/2006, 110/2008)
- Закон за градење со сите измени и дополнувања („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15,226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 244/19, 18/20, 279/20 и 227/22)
- Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување при техничко-технолошки несреќи („Сл. весник на РМ“ 100/2010)
- Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од урнатини („Сл. весник на РМ“ 100/2010)
- Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. весник на РМ“ 100/2010)
- Уредба за спроведување на мерката заштита и спасување од поплави („Сл. весник на РМ“ 91/2010)
- Уредба за спроведување на мерката радиолошка, хемиска и биолошка заштита („Сл. весник на РМ“ 90/2010)
- Процената на загрозеност на Република Македонија од природни и други непогоди („Сл. весник на РМ“ бр.117/07)
- Законот за пожарникарство („Сл. весник на РМ“ 67/2004)-Измени и дополнувања („Сл. весник на РМ“ 81/2007; 55/2013; 158/2014; 193/2015; 39/2016; 152/2019)

1. Општи карактеристики на територијата или подрачјето

Со цел квалитетна процена на загрозеноста од природни непогоди, начинот на проценување на опасностите во случај на природни непогоди и други несреќи се заснова на реални процени на можната загрозеност на вработените лица во административниот објект на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (во продолжение Агенција), нивните материјални добра и непосредната околина и природата, при што се земаат предвид опасностите од природни непогоди и други несреќи од поголем обем и со можни последици, со анализа на можностите за примена на реалните мерки за заштита, расположливите сили за заштита и спасување, како и отстранување на последиците од истите. Процената на загрозеност е квалитативна и квантитативна анализа на можните ризици и опасности од природни непогоди и други несреќи, со предвидување на последиците од истите, и врз база на направената анализа се дефинира степенот на можната заштита со предлог мерки за санирање и подобрување на утврдените состојби. Во дефинирање на процената на загрозеност, пред сè, се земаат предвид следните елементи:

Општи карактеристики на територијата каде што се наоѓа административниот објект

- **Географска положба:** Административниот објект на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги е лоциран во центарот на Скопје, во главното централно јадро.
- Булеварот „Св. Кирил и Методиј“ и улицата „Македонија“ се пристапни патишта до објектот што се наоѓа во центарот на Скопје. Овие пристапни улици се асфалтирани и со носивост по оска согласно важечките стандарди.
- Објектот на локацијата е самостоен, со нивоа – 2, – 1, приземје, +8 ката, од кои Агенцијата користи 6 ката, со површина од 2.572,00 м² и висина над 22 м, поради што има третман на висок објект и за него важат техничките прописи, нормативи и стандарди што важат за високи објекти. Пристапиот пат е од северната страна (ул. „Македонија“) и источната страна (бул „Св. Кирил и Методиј“) на објектот, а локацијата од овие страни не е заградена. Пристапното плато од источната и од јужната страна пред главниот влез е асфалтирано.
- Објектот се наоѓа на локација чија густина на изграденост во непосредна близина е голема, што е секако неповолна околност за брза и непречена интервенција во случај на пожари сл. Паркирани возила од западната страна (каде што има паркинг) би биле голема пречка за интервенција и гасење пожар, но затоа има можност за непречена интервенција од источната и од јужната страна.
- Најблискиот објект се наоѓа на растојание од 25 м, кај пристапните страни, што значи дека има непречен пристап околу објектот. Соседните објекти се: Хотел „Бристол“ на север, нов објект на Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини на исток, Музеј на Град Скопје на југ и паркинг на запад.
- Со оглед на тоа што соседните објекти се на доволни голема оддалеченост објектот не е загрозен од ширење пожар од соседните објекти, но ова овозможува и непречена интервенција на ПП-возилата од повеќе страни (две или по потреба три страни).
- Објектот е лоциран во Скопската Котлина, за која е карактеристична умерено континентална клима со доста суви и топли лета и влажни зими, со ружа на ветрови во правец ЈИ-СЗ.
- Оваа котлина спаѓа во трусно подрачје, и тоа 1X МГЗ

- До објектот предвиден е пристап на ПП-возила од две страни. Широчината на пристапните патишта не е помала од 8 м со што е овозможена лесна подготовка и ставање во дејство на опремата потребна за локализирање и ликвидирање на евентуален пожар во објектот.
- Исто така, носивоста на конструкцијата на пристапните патишта е димензионирана на оскиниот притисок од 8 т.
- БППЗ на Град Скопје лоцирана во населбата Автокоманда е на растојание од околу 4 км, а на приближна оддалеченост е и ПП-бригадата од Тафталиџе. Времето за најзино пристигнување зависи од фреквенцијата на возила и не би требало да е повеќе од 6 до 8 мин.

Релјеф и пошуменост: Теренот е рамен и нема пошуменост, значи мала опасност од овој аспект.

- **Основни карактеристики на земјиштето:** Бетонирани подлоги, околни објекти со бетонска подлога, околни површини од асфалт и бетон.
- **Климатски услови:** Умерено континентална клима, топли лета, ладни зими.
- **Хидрографска мрежа:** Нормални природни дотоци на вода од врнежи.
- **Број и големина на населби:** Централно градско подрачје, многу густо населена зона.
- **Урбана структура на населби:** Согласно деталниот урбанистички план на Општина Центар.
- **Број и структура на население:** 30 000 жители во околината на објектот, распоредени по станбени објекти (згради) и стопански објекти (вработени), рамномерно
- **Вид и количина на атмосферски врнежи:** Дожд, снег во пролет, есен и зима, ретки поројни дождови во лето, нема зголемена опасност од поплави
- **Стопанска развиеност:** Висока, според македонскиот просек.
- **Патна мрежа:** задоволува, асфалтни патишта.

Општи карактеристики на Агенцијата:

- **Назив на субјектот:** Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги - Скопје

Дејност и влијание врз можноста за предизвикување природни непогоди и други несреќи: Дејноста во објектот е со шифра 84.13 (Управување и давање помош за успешно деловно работење), а практично е извршување надзор на аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (телевизиски и радиодифузери и кабелски оператори во Македонија). Објектот се наоѓа во општина Центар, на ул. „Македонија“ бр. 38.

Во Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на предметната локација има 67 вработени.

Функционално објектот е административен и вработените се распоредни вкупно на 6 нивоа, на другите 3 нивоа нема вработени од ААВМУ.

Влезот во администрацијата е од приземјето, каде што има служба за обезбедување и вработените пристигнуваат на своите работни места со лифтови.

Во природни непогоди спаѓаат:

- геолошки катастрофи (земјотреси, отвори во земјиште, лизгање на земјиште)
- хидролошки катастрофи (поплави)
- метеоролошки непогоди (порои, грмотевици, налети на ветер, топлотни бранови...)
- пожари
- просторни катастрофи

Дејноста не влијае врз можноста за придизвикување природни непогоди.

Во обратен случај, природните непогоди (земјотреси, поплави, грмотевици, пожари, еколошки катастрофи) можат да влијаат врз извршувањето на дејноста на Агенцијата.

Доколку зборуваме за современ и организиран систем на заштита од пожари, секако дека станува збор за комплексно нормативно и организациско поставување на системот за заштита, со јасно дефинирани обврски на секој субјект вклучен во заштитата од пожари. Согласно со тоа, со Планот за заштита од пожари ќе бидат строго дефинирани задачите на сите чинители во системот за заштита, и тоа како нивните права така и нивните обврски и одговорности.

Затајувањето во функционирањето на системот на кој било субјект би довело до големи пожари во објектот, со големи материјални штети, со можна загуба на човечки животи, како и загрозување на непосредната околина, до што секако нема да дојде.

Штетата која би настанала при евентуален пожар во објектот директно би влијаела на извршувањето на дејноста (континуираното извршување административни работи) и би била директно поврзана со финансиски губитоци, а во исклучителни случаи и со човечки губитоци. Финансиските губитоци можат да бидат повеќекратни.

Настанатите губитоци при евентуален пожар можат да се прикажат како:

- Примарни губитоци и
- Секундарни губитоци

Под примарни губитоци се подразбираат воочливите губитоци кои се видни на прв поглед, а тоа се делумно или целосно изгорените објекти, нивна дополнителна реконструкција, изгорените материјали во објектите, оштетената технологија, понатамошен временски прекин на процесот на работа (ако се работи за произведен процес), прекин во користење на административниот и складишниот простор и сл.

Секундарната штета се јавува дополнително, а причина за ваквата штета се агресивните супстанции кои се создаваат за време на пожарот, а се манифестираат преку корозија на челикот кај челичните конструкции, изменета структура на бетонот, на малтерот, одвојување на арматурата и сл.

Овие штети се изразити при пожар на електрични инсталации и други материјали кои во својот состав содржат хлор, каде што се јавуваат облаци на HCl (хлороводородна киселина) во вид на гас, кои при одредени услови кондензираат и се таложат на металните површини предизвикувајќи корозија.

Исто така, компонентите на малтерот реагираат со согорените гасови. Оваа реакција е посебно изразена кога во согорените гасови има хлороводородна киселина, при што доаѓа до хемиска реакција на претворање на калциум хидроксидот или калциум карбонатот во калциум хлорид, кој е хигроскопен и растворлив во вода.

При анализите на причините за некои големи пожари и разгледувањето на последиците од нив (особено во Германија) се откриле алармантни информации, кои се споделени со јавноста, дека употребата на ПВЦ-материјали во процесот на работа и други пластични маси кои во себе содржат халогени елементи доведува до несогледив ризик поради штетата која би настанала при пожар, и тоа на објекти со која било намена.

Вакви ризици начелно треба да се очекуваат при согорување на сите пластични материјали кои при термичко разлагање образуваат халоген-водородни соединенија, оксиди на јаки киселини или, пак, се создаваат киселини како производ на непотполна термооксидациска редукација.

Имајќи ја предвид намената на објектот на Агенцијата, во чии простории има мебел, пластични материјали и слично, при евентуален пожар во објектот и при нецелосно согорување би се создале токсични и отровни продукти на согорување.

Како резултат на ова доаѓа до значително намалување на отпорноста и цврстината на малтерот кој паѓа и секако до голема материјална штета на објектот.

Кај армирано-бетонските конструкции ситуацијата е многу посложена. Кога HCl (хлороводородна киселина), било како течност или гас, ќе дојде во допир со носечката арматура, кај неа се јавуваат нагли процеси на корозија. Во тој случај може да дојде дури и до намалување на пресекот (дебелината) на арматурата. Таа ослабува при што доаѓа до урување на градежниот објект.

Имајќи го ова предвид може да се заклучи дека и секундарната штета од пожарите исто како и примарната доведува до големи материјални трошоци и застој во процесот на работење.

На база на анализите направени на повеќе поголеми пожари може да се констатира и следното:

- Пожарите не заобиколуваат ниту една гранка на индустријата, ниту, пак, типот на објектот: администрација, склад, технолошки погон, јавни објекти и сл.
- Нема утврдено правило дека истите се јавуваат само во текот на процесот на работење. Тие се случуваат и при други фази на работа: чистење, адаптација, реконструкција, внатрешен транспорт, што значи дека безбедносните мерки во објектите треба континуирано да се следат и преземаат и тоа без разлика која фаза во процесот на работа се изведува.
- Дека пожарите се јавуваат во секој временски период, со ислучок на шумските пожари и пожарите во објекти со утврдени зони на опасност 0, 1 и 2 каде што високите дневни температури битно влијаат на безбедноста, односно на создавање критични концентрации на експлозивни смеси.
- При поголеми пожари речиси целосно гори сè што е горливо во пожарниот сектор и дека економски најоправдана мерка е граничниот ПП-сектор, кој целосно го спречува ширењето пожар.
- Анализите, исто така, покажуваат дека 80% од пожарите настануваат поради субјективни фактори (човек), односно од непридржување на елементарните превентивни мерки или грубо кршење на основните безбедносни правила и применети заштитни мерки.

- Дека во повеќе објекти технолошкиот процес бил необезбеден со автоматски системи за откривање, јавување и гасење пожари или, пак, овие системи не биле во функција
- Дека овие системи за заштита од пожари (системи за откривање и јавување, системи за гасење пожари и сл.), не биле поврзани со другите елементи на техничка заштита, како на пр. запирање вентилација, затворање ПП-клапни, исклучување на електричното напојување и сл.
- Дека до големи пожари доаѓа исто така кога не се разработени и увежбани постапките за акција во случај на пожар.
- Дека пожарите не се елиминирани во почетната фаза од најблиските вработени кои се нашле на местото на настанување на пожарот и сл.
- Имало неефикасна интервенција на професионалните единици за гасење пожари и сл.

Направената анализа на големите пожари укажува и на следното:

- Вистинската штета во вакви пожари е мултиплицирана неколку пати, т.е. првичната пресметка на штетата е нереална и вистинската штета утврдена подоцна е од три до десет пати поголема од првата.
- Ваквите големи штети настанати во пожарите не се надоместуваат ако објектите не биле осигурани
- Надлежните органи секогаш покренуваат постапка со цел да се утврди одговорност за настанувањето пожар
- Не се завршуваат договорените обрски кон деловните партнери
- Голем дел од вработените остануваат без работа
- Направената штета е траен и ненадоместлив губиток и сл.

Врз основа на гореизнесената анализа за влијанието на пожарите во извршувањето на дејноста, односно работата на објектите, може да се заклучи дека е незамисливо да се направи споредба на тоа што се добива и што се губи во евентуален пожар, ако се прави „заштеда“ при неинвестирање во превентивна заштита, односно неспроведување на пропишаните превентивни безбедносни мерки

Влијание: објектот со својата дејност **нема негативно влијание** врз можноста за предизвикување природни непогоди и други несреќи.

Влијание на несреќите и непогодите во извршувањето на дејноста

Врз основа на гореизнесената анализа за влијанието на **несреќите и непогодите** во извршувањето на дејноста, односно работата во објектот, може да се заклучи дека влијанието е катастрофално доколку се случи пожар или некоја друга несреќа и незамисливо е да се направи споредба на тоа што се добива и што се губи во евентуален пожар, доколку се прави „заштеда“ при неинвестирање во превентивна заштита, односно неспроведување на пропишаните превентивни безбедносни мерки. Позитивно е што Агенцијата ги има преземено сите превентивни мерки за заштита од пожари, а за другите несреќи се има обезбедено со склучување договор со осигурителна компанија за надомест на некоја непредвидена штета.

Податоци за капацитетот на АГЕНЦИЈАТА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ:

Општи карактеристики на објектот

1.1 Микро и макролокација на објектот

Микролокација

Булеварот „Св. Кирил и Методиј“ и улицата „Македонија“ се пристапни патишта до објектот што се наоѓа во центарот на Скопје. Овие пристапни улици се асфалтирани и со носивост по оска согласно важечките стандарди.

Објектот на локацијата е самостоен, со ниво – 2, ниво -1 (подземни паркинг-простории) + приземје + 8 ката, од кои Агенцијата користи 5 ката (од први до петти кат), а на другите катови, 6, 7 и 8 нема вработени од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни услуги. Површината на просторот е околу 320 м² во основа и висина над 22 м, при што има третман на висок објект и за него важат техничките прописи, нормативи и стандарди што важат за високи објекти. Пристапиот пат е од јужната и западната страна на објектот, а локацијата од оваа страна и од север не е заградена. Пристапното плато од северната страна пред главниот влез е асфалтирано.

Објектот се наоѓа на локација чија густина на изграденост во непосредна близина е голема, што е секако неповолна околност за брза и непречена интервенција во случај на пожари. Паркирани возила би биле голема пречка за интервенција и гасење пожар на западната страна каде што има паркинг крај пристапниот пат, и истата вработените, секако, нема да ја дозволат.

Најблискиот објект се наоѓа на растојание од 25 м, што значи дека има непречен пристап околу објектот. На јужната и западната страна се пристапните улици до истиот. Соседните објекти се: Хотел „Бристол“, Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини, како и Музеј на Град Скопје.

Со оглед на тоа што соседните објекти се на доста голема оддалеченост, објектот не е загрозен од ширење пожар од соседните објекти, а тоа овозможува и непречена интервенција на ПП-возилата од повеќе страни.

Пристапот од булеварот е релативно брз, а би се одвивал по ул. „Македонија“ и бул. „Св. Кирил и Методиј“, кој е најповолен и најбрз пристап за овај дел на градот Скопје.

Објектот е сместен во Скопската Котлина со умерна континентална клима, со доста суви и топли лета и студени и влажни зими и ружа на ветрови во правец ЈИ – СЗ. Оваа котлина спаѓа во трусно подрачје, и тоа 1 X MGS категорија на трусност.

Сл. 2 Диспозиција на објектот на АГЕНЦИЈАТА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ - макролокација

Густијата на изграденост на стопанските и другите објекти и нивната карактеристика е од важност за заштитата од природните непогоди и други несреќи

Густијата на изграденост во случајов е висока, но објектите што се во близина дозволуваат добра поставеност на луѓето, средствата, опремата и возилата за гасење пожари.

Во спречување ширење пожар од еден на друг објект голема улога игра нивното меѓусебно растојание.

Слободниот простор меѓу два објекта всушност претставува пречка да се шири огнот, се разбира ако овој простор е доста широк.

Ако растојанието меѓу два објекта е мало пожарот лесно ќе се прошири од еден објект на друг. Во тој случај евентуален пожар би имал катастрофални последици бидејќи би ги зафатил сите објекти лоцирани во непосредната близина на опожарениот објект ако навреме не се интервенира да се локализира и целосно изгасне.

Преносот на пожар од еден на друг објект може да се случи на неколку начина. Со оглед на фактот што при овие пожари се развива висока температура, која достигнува дури до 1 500 С, доаѓа до топлинско зрачење кое на одредено растојание може да предизвика палење на соседните објекти, односно проширување на пожарот.

Вториот начин на пренос на пожарот е со директен допир на пламенот, и ова во практика е најчест начин на ширење на пожарите.

Исто така, пожар од еден објект на друг може да се пренесе преку искрите кои летаат низ воздухот или, пак, преносот да биде овозможен со запалив материјал што се наоѓа меѓу двата објекта.

Со оглед на тоа што има повеќе начини на ширење на пожарите, постојат и критериуми врз основа на кои се врши и одредување на минималното растојание меѓу два објекта.

Секако дека е ова доста комплексно прашање кои зема предвид повеќе фактори кои влијаат на пренос на пожар од еден на друг објект, но ние во процената на загрозеност ќе наведеме неколку, и тоа побитните фактори:

- големина и висина на секоја зграда
- оддалеченост меѓу зградите
- потенцијална количина топлина што се развива за време на пожарот
- правец и брзина на струење на ветерот
- влажност
- степен на заштита на зградата
- присутност на отвори од страната од која може да се пренесе пожарот и сл.

Имајќи го предвид фактот дека во близината на објектот на АГЕНЦИЈАТА, кој е предмет на обработка во овој план, има други објекти чие најблиско растојание до Агенцијата околу 20 м, заклучуваме дека објектот не е директно загрозен од соседните објекти и обратно - истиот не би пренел пожар на соседните објекти. Оваа поволна околност придонесува и за непречен пристап, ставање во подготовка и дејство на опремата потребна за борба со пожарите.

Во однос на заштита од природните непогоди и другите несреќи од аспект на густината на околните стопански објекти и институции, може да се заклучи дека соседните објекти имаат добра поставеност и не придонесуваат за зголемување на опасноста од нив.

Карактеристика: Хотелот „Бристол“ и новиот објект на Министерството за енергетика, рударство и минерални суровини не претставуваат голема опасност од аспект на заштитата од природни непогоди.

Сообраќајна инфраструктура: Задоволува и овозможува секаков вид активности за заштита, спасување, евакуација и справување со непогоди.

- Административниот објект на АГЕНЦИЈАТА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ е лоциран во населбата Центар - Скопје.
- Пристапот до објектот е по улицата „Св. Кирил и Методиј“ и од улицата „Македонија“. Објектот се наоѓа на растојание од околу 4 км од БППЗ на Град Скопје , а времето за пристигнување на професионалната единица изнесува од 6 до 8 мин. што зависи од фреквенцијата на возила во тој период.
- Објектот се наоѓа во урбана средина со пристапни улици кои се асфалтирани со широчина над 8 м и имаат носивост согласно важечките стандарди. Фреквенцијата на возила е доста голема и променлива, што зависи од повеќе фактори (временски услови, распоред на работното време и сл.)
- Пристапот од булеварот е релативно брз, а би се одвивал по ул. „Македонија“ и бул. „Св. Кирил и Методиј“. Пристапот од булеварот „Св. Кирил и Методиј“ е најповолен и најбрз пристап за овој дел на градот Скопје.
- Пристапните патишта (градските сообраќајници, платоата за гасење и сл.) со своите димензии овозможуваат навремена и непречена интервенција во случај на пожар, како и лесна подготовка и ставање во функција на противпожарната опрема и техника за локализација и ликвидација на пожарот и спасување на луѓето и материјалните добра.
- Широчината на коловозите на пристапните патишта за еднонасочен сообраќај не е помала од 3,5 м, односно 6 м за двонасочен сообраќај, со што се задоволени минималните барања за пристап.
- Рабовите на пристапните патишта се закосени и овозможуваат лесен пристап на ПП-возилата до објектот, а коловозната конструкција на пристапот е димензионирана на оскин притисок од најмалку 8 т.

Број на вработени во објектот

Во административниот објект што го користи АГЕНЦИЈАТА се вработени вкупно 67 лица од различни профили кои работат во една (прва / втора) смена и тоа:

I. Смена - 67 вработени

Бројот на вработени по катови во прва смена е следен:

- ниво минус 2	0 лица
- ниво минус 1	0 лица
- приземје	3 лица
- први кат	17 лица
- втори кат	6 лица
- трети кат	13 лица
- четврти кат	21 лице
- петти кат	7 лица
- шести кат	0 лица
- седми кат	0 лица
- осми кат	0 лица

Вработените извршуваат административни работи.

2. Проценка по мерките за заштита и спасување

2.1 Евакуација

- Проценка на број на вработени кои подлежат на евакуација:

Агенцијата има 67 вработени во прва смена во објектот. Бројот на посетители не би бил поголем од 10 до 15 лица.

Евакуацијата од објектот ќе се извршува во случај кога вработените ќе бидат загрозувани од природни непогоди и други несреќи (земјотреси, пожари, воени дејства и сл.). Точниот број на лицата кои ќе се евакуираат не може да се утврди од причини што не е одредено времето во кое би се извршила евакуацијата. Вкупниот број на вработени е 67 кои работат во една смена. Најголем број вработени кои би се евакуирале е 67 работника во прва смена и евентуално присутни надворешни лица, број кој не би бил голем.

Евакуацијата опфаќа планско, организирано и контролирано преместување на вработените и надворешните лица кои престојуваат во објектот и материјалните добра од загрозените во побезбедни подрачја надвор од него. Евакуацијата во најголем број случаи се врши како последица на пожар или земјотрес, а поретко поради други елементарни непогоди.

Истата е потребно да се изврши по претходно направен и познат план. Во планот мора да бидат дефинирани лицата кои се обучени за спроведување на евакуацијата, местата кои се сметаат за безбедни и истите претставуваат збирни места.

Евакуацијата почнува во моментот кога ќе се слушне алармот за итни состојби или по дојава на лицето задолжено за заштита и спасување.

До евакуација може да дојде и доколку некој од вработените забележи пожар, поплава или друг вид несреќа (која не може да се стави под контрола и постојано се влошува) и дојавува до одговорните лица за заштита и спасување. Сите лица кои се наоѓаат во затворени простории мора веднаш да ја напуштат според истакнатата шема за евакуација (предвидена со Планот за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи) и да заврши кај збирното место.

Во случај на повреда на некое од лицата, се пружа прва помош, а по потреба се вика и Итната медицинска помош.

Сите работни задачи веднаш да се прекинат. Задолжително е да се направи пребројување на сите присутни за да се исклучи можноста некој да е останат заробен во објектите. По ова луѓето може да се движат во групи и според усните упатства од одговорните лица за заштита и спасување да го напуштат плацот.

Во случај на ненадејна техничко-технолошка хаварија, пожар, ненадејна експлозија, некое од вработените лица може да се најде заробено поради извршување некои технолошки операции и задачи и да не може безбедно да се евакуира. Во тој случај ќе се применува пропишаната постапка за спасување на заробеното лице (се прави моментална проценка на ситуацијата и доколку силите за заштита и спасување од објектот на Агенцијата со своите лични заштитни средства и расположливите материјално-технички средства не можат да интервенираат, се повикуваат силите за заштита и спасување од повисоко хиерархиско ниво (ДЗС, ТППЕ, МВР итн).

Главни цели на Планот за евакуација се:

- Безбедно напуштање на објектот на сите лица и нивно собирање на збирното место на плацот
- Укажување прва помош на лицата кои се затечени во објектот
- Собирање и евиденција на сите лица на збирното место
- Единиците за заштита и спасување да ги исполнат своите задачи според планот

За евакуација на вработените лица од сите катови превидена е вертикална комуникација (скапила) кои претставуваат посебно комуникациско јадро и водат на приземје, од каде преку комуникативниот простор и влезно-излезните врати се оди директно во слободен простор. Овие комуникативни скалишта се лоцирани на јужната страна.

Сите скапила се заштитени со ПП-врати отпорни на пожар 120 мин. согласно важечките стандарди во Република Македонија, што овозможува безбедна евакуација за време на пожар.

Евакуацијата од приземје ќе се изврши преку комуникативниот простор до влезно-излезните врати и директно во слободен простор. Изведени се два независни излеза кои водат директно во слободен простор, едниот излегува на ул. „Македонија“, а другиот е на задниот дел од објектот и излегува на паркингот. Собирното место е надвор од објектот до зградата на Министерството за енергетика, рударство и минерални сировини, на растојание од 20 м, на ул. „Македонија“.

На сите излези поставен се нужни светла.

По извршената евакуација вработените ќе постапуваат согласно дадените упатства од одговорните лица за евакуација.

- **Определување населени места на кои ќе се врши евакуација и прифат на евакуираното население, нумерички показатели**

Општина Центар е локацијата (населеното место) на која ќе се врши прифат на евакуираното население – вработените.

- **Процена на потребата за уредување на реоните и објектите предвидени за прифат на евакуираното население**

Нема посебна потреба за уредување, освен по налог на Дирекцијата за заштита и спасување на РМ.

- **Утврдување на видот и начинот на превоз на населението предвидено за евакуација**

Се предвидува превоз со автомобили до местото за евакуација.

- **Процена на потребите за ангажирање на органите на државната управа, трговските друштва, јавните претпријатија, установи и служби во евакуацијата и прифатот на населението**

Потребен е ангажман на Агенцијата во случај на евакуација и има потреба од прифат на населението доколку дојде до евакуација на вработените.

2.2 Засолнување на населението и материјалните добра

- **Процена на потребите за засолнување (основна и дополнителна заштита)**

Агенцијата не е посебно задолжена од надлежните органи за изведба на засолниште согласно важечките стандарди, кое ќе служи за засолнување на вработените во случај на вонредни ситуации и опасности (нуклеарен удар, воени дејствија и слично).

За засолнување би се користеле упатствата на надлежните државни органи, како и расположливите јавни засолништа во градот.

- Предвидено засолниште за вработените е зградата на Музејот на Град Скопје, која се наоѓа на педесетина метри оддалеченост од објектот на Агенцијата.

- **Број и состојба на постоечките засолништа**

Градски засолништа, согласно Планот за засолнување на Град Скопје. Бројот не е точно утврден, состојбата е исправна, бидејќи редовно се контролира од надлежните органи, согласно законските обврски.

- **Проценување на степенот за заштита по реоните во однос на процените на видот и степенот на загрозеност**

Степенот на заштита по реонот задоволува, имајќи ја предвид загрозеноста на реонот Центар и мерките на заштита во тој реон преземени од сите субјекти во околината, како и надлежните органи.

- **Согледување на можностите на постоечките засолништа и можностите за прилагодување на објектите за засолнување и заштита**

Можностите на постоечките засолништа не се точно утврдени, и затоа се предвидува засолнување во околни објекти кои не се под директна закана од опасност по живот за вработените, посетителите и населението.

- **Можните носители во реализацијата на мерката засолнување на населението и материјалните добра и друго**

Агенцијата не е посебно задолжена од надлежните органи за изведба на засолниште согласно важечките стандарди, кое ќе служи за засолнување на вработените во случај на вонредни ситуации и други опасности (нуклеарен удар, воени дејствија и слично)

За засолнување би се користеле напатствијата на надлежните државни органи – Дирекцијата за заштита и спасување, МВР, МО, како и расположливите јавни засолништа во градот.

2.3 Згрижување на настраданото и загрозеното население

- **Процена на бројот на население настрадано и загрозено од природните непогоди и други несреќи**

Агенцијата има вкупно 67 вработени во прва смена кои се во објектот во работното време. Значи максималниот број лица кои би можеле да бидат настрадани или загрозени е 70, сметајќи ги тука и можните посетители.

- **Утврдување на можностите за згрижување во објектите предвидени за сместување, исхрана и лекување**

Во околните објекти во Центар има големи капацитети за сместување и згрижување кои можат на професионален начин да ги згрижат вработените во Агенцијата, како и граѓаните кои случајно или намерно ќе се најдат на местото на незгодата.

Инаку, мора да се спомене дека првата медицинска помош е од исклучително значење при згрижувањето во објектите предвидени за сместување, исхрана и лекување, и за неа подробно ќе се задржиме подолу во овој документ.

- Определување на носителите, условите и објектите за згрижување на загрозените и настраданите

Со оглед на тоа што Агенцијата во текот на процесот на работа не користи опасни материји во поголем обем, нема потреба од формирање специјализирани единици за заштита и спасување па поради тоа ќе има само универзална единица, со командант и началник, како и раководители за заштита и спасување по катови. Командантот ќе ја координира целокупната активност на другите вработени, како и на можните посетители.

Згрижување на населението од карантински болести

Згрижувањето на вработените ќе се врши во прифатните центри одредени од надлежните органи, доколку дојде до природна и друга непогода. Процената е дека нема голема загрозеност по ова прашање, бидејќи има минимална опасност и големи можности за голем број прифатни центри.

- Проценување на степенот на обученост на населението - вработените

Во Агенцијата има обучени лица за заштита и спасување, кои своите знаења им ги имаат пренесено на своите колеги и степенот на обученост задоволува.

- Сите вработени се обучени за опасностите од природните непогоди на своите работни места, како и при прераспоредување од едно на друго работно место;

- Сите вработени се обучени за практична употреба на уредите, техничката опрема и средства за заштита и спасување;

- Сите вработени се запознаени со стандардните оперативни постапки кои се преземаат во случај на непогода;

- Сите вработени се запознаени со стандардните постапки при евакуација, како и давање прва помош на повредени лица;

- Во објектот е забрането пушење, употреба на отворен оган, чување и складирање отпаден и запалив материјал, како и извршување други активности кои би предвикале пожар, како заварување, сечење и сл. без писмена согласност на одговорното лице;

- Во објектот има инсталирано автоматски систем за откривање, јавување и гасење пожар, а има обезбедено и мобилни уреди и хидрантска мрежа.

ГЕНЕРАЛНА ПРОЦЕНКА

Процената е дека нема голема опасност од овие аспекти и нема посебни мерки на заштита. Доколку се појави, ќе се почитуваат упатствата од надлежните органи.

2.4 Радиолошка, хемиска и биолошка заштита

- **Процена на можностите за заштита од радиолошка, хемиска и биолошка опасност на лицата, храната, водата, објектите, материјално-техничките средства и површините**

Можна е заштита со превентивни мерки за да не дојде до овие појави.

- **Проценување на степенот на обученост на вработените**

Во Агенцијата има лица обучени за заштита и спасување, кои своите знаења им ги имаат пренесено на своите колеги и степенот на обученост задоволува.

Сите вработени се обучени за опасностите од пожари на своите работни места, како и при прераспоредување од едно на друго работно место.

Вработените се обучени за практична употреба на уредите, техничката опрема и средства за гасење.

Сите вработени се запознаени со стандардните оперативни постапки кои се преземаат во случај на пожар или непосредна опасност од појава на пожар.

Вработените лица се запознаени со стандардните постапки при евакуација, како и давање прва помош на повредени лица.

Во објектот е забрането пушење, употреба на отворен оган, чување и складирање отпаден и запалив материјал, како и извршување други активности кои би предизвикале пожар, како на пример заварување, сечење и сл. без писмена согласност на одговорното лице.

Во објектот има обезбедено мобилни уреди (ПП-апарати) за гасење пожар и хидрантска мрежа.

Има инсталирано и детектори за дојава на пожар, како и апарати за гасење на пожар.

- **Подготвеност на силите за заштита и спасување за реализацијата на мерките за радиолошка, хемиска и биолошка заштита**

Со обука на вработените за заштита и спасување се зголемува подготвеноста, а истата е извршена во Агенцијата. Обучените лица се запознаени со мерките за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

- **Обезбеденост со средства за радиолошка, хемиска и биолошка заштита, за колективна и биолошка заштита**

Обезбеденоста задоволува, но во случај на непосредна опасност се очекува овие средства да бидат доставени од специјализираните единици на ДЗС и ЦУК.

- **Процена на влијанието на одделни фактори и нивното значење во однос на организирањето и спроведувањето на радиолошка, хемиска и биолошка заштита**

Има влијание, и во случај на потреба ДЗС е добро организирана за РХБЗ.

- **Можности за ангажирање стручни, односно специјализирани органи и институции во радиолошка, хемиска и биолошка заштита**

Има можности за ангажирање стручни, односно специјализирани органи и институции во радиолошка, хемиска и биолошка заштита, кои би помогнале во максимална заштита на вработените и материјалните добра.

- **Процена на можности за спроведување детекција и дозиметрија**

Има можност, со помош на ДЗС и другите надлежни органи во РСМ, доколку се укаже потреба за тоа.

- **Процена на можност за спроведување деконтаминација**

Има можност со помош на ДЗС и другите надлежни органи во РСМ.

- **Можности за користење месни и прирачни средства за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.**

Има можност, бидејќи Агенцијата располага со прирачен алат и средства кои можат да помогнат за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

ГЕНЕРАЛНА ПРОЦЕНКА

Проценката е дека нема зголемена опасност од овие аспекти и нема посебни мерки на заштита. Доколку се појави, ќе се почитуваат упатствата дадени од надлежните органи.

2.5 Заштита и спасување од урнатини

- **Процена на загрозеноста на луѓето и објектите од уривање и затрупување**

Заштитата од урнатини е мерка што се спроведува при:

Природни непогоди - земјотрес

Техничко-технолошки хаварии, пожари и експлозии

Воени дејства како последица на воздушни напади

Заштитата и спасувањето од урнатини со закон е уредена со Уредбата за заштита и спасување од урнатини („Сл. весник на РМ“ 100/2010). Заштитата и спасувањето од урнатини опфаќа мерки за планирање и подготвување активности за заштита и спасување: превентивни и оперативни мерки за заштита и спасување.

Значителна превентивна мерка во заштита и спасување од земјотреси е применета уште при проектирањето и урбанистичкото планирање на парцелата на објектите на Агенцијата, т.е има доволно простор за разминување, густината на изграденост е средна (најблискиот соседен објект се наоѓа на растојание од 20 м), плацот е независен од соседни објекти и сите објекти стојат слободно.

Загрозеноста е мала, бидејќи објектот е изграден со сите највисоки стандарди за отпорност кон земјотреси, а и можно е брзо засолнување.

Организација на силите за спасување од урнатините

Раководител за заштита и спаување, катни раководители (вкупно 7 раководни лица) + 51 други вработени. Сите вработени ќе учествуваат во сите активности на Агенцијата.

Средства со кои располага се:

Материјално-технички средства	Количина
Рачни преносни противпожарни апарати (мал – празен 4 кг)	32
Рачни преносни противпожарни апарати (голем – празен 30 кг)	6
Рачни превозни противпожарни апарати (ФМ 200 – празен 6 кг)	2
<u>Систем за автоматско откривање и јавување на пожар.</u>	1
<u>Систем за автоматско гаснење пожар во паркинг-простор – спринклер-систем</u>	1
<u>Систем за детакција на CO и LPG.</u>	1

Реден број	Материјално-технички средства	Количина
1.	Батериска лампа	1
2.	Мобилен телефон	67
3.	Сандак со песок	2
4.	Лопати	3
5.	Копач	1

Хуманите и материјалните сили за заштита и спасување од урнатини ќе бидат формирани и дадени во прилог во Планот за заштита и спасување.

Во случај на појава на урнатини од кој било вид и обем, заради заштита и спасување на луѓето и материјалните добра се организираат и спроведуваат оперативни мерки за заштита и спасување од урнатини кои опфаќаат:

- Извидување на урнатините
- Визуелна контрола на објектите во парцелата
- Осигурување на оштетените и поместените делови од конструкциите за спречување на понатамошно уривање

- Отстранување на технолошките, електричните и другите опасности кои можат да настанат поради нарушување на нивното нормално функционирање
- Спасување на затрупаните
- Извлекување надвор од зоната на урнатини
- Укажување прва помош
- Преземање дополнителни мерки зависно од ситуацијата

Сите организациски активности потребно е да ги преземат лица обучени за заштита и спасување. Паралелно на овие активности, потребно е да се известат повисоките инстанци во областа на заштита и спасување: Итната медицинска помош МВР, Дирекцијата за заштита и спасување, Центарот за управување со кризи, тимовите на повисоко ниво, ЈП Водовод и канализација, ЕВН итн.

Во акцијата на заштита и спасување од урнатини можат да учествуваат сите вработени кои во моментите по несреќата се чувствуваат психофизички здрави и способни за да учествуваат. Нивната активност мора да биде строго координирана од одговорните лица за заштита и спасување.

Во текот на заштита и спасување, а и во времето на расчистување на урнатините, според закон целата материјално-техничка опрема и превозните средства се на располагање на тимовите за заштита и спасување.

Оспособеност и опременост на републичките и просторните единици за заштита и спасување

ДЗС и другите органи се соодветно оспособени и опремени за оваа намена.

Начин на организацијата и спроведување на мерките за заштита и спасување од урнатини

Согласно Планот за заштита и спасување на Агенцијата.

Сеизмички карактеристики на територијата според зоните од сеизмичката карта

Сеизмичката активност се јавува како последица од тектонски процеси и во Македонија е концентрирана во повеќе сеизмички подрачја кои во однос на јачината на настанатите и очекуваните земјотреси се класифицирани во категории од прв, втор и трет ред.

- Регионот на Скопје се наоѓа во **класата на сеизмички извори од прв ред**, со зголемена опасност од земјотреси.

Интензитет на можните земјотреси

- Согласно информациите од Институтот за сеизмологија на РМ, од д-р Драган Черних, поверојатната опција за Вардарската епицентрална област се дава за максималниот интензитет од 7 степени по Европската макросеизмичка скала и со магнитуда до максимум 5,5-6,0 степени по Рихтеровата скала, со повратен период од 50 години.

Загрозеност на населбите и градежните објекти во однос на проценетиот интензитет на земјотресите (тип на населба, вид објекти и материјали, конструктивни системи на изградба и друго)

- Минимална до мала загрозност, имајќи ги предвид превентивните мерки.

Процена на последиците од евентуални земјотреси, според сеизмичките зони за станбените, јавните, индустриските и другите објекти со нумерички податоци за бројот на неоштетени, лесно оштетени, тешко оштетени и урнати објекти

- Мали последици, кои не би го нарушиле функционирањето на субјектите, имајќи ги предвид превентивните мерки.

Можен број повредени и загинати по реоните во однос на бројот на жителите.

- Не би требало да има повредени и загинати.

2.6 Заштита и спасување од поплави

Преглед на водотеците, езерата и хидроакумулациите кои можат да бидат причина за предизвикување поплави

Минимална опасност во најниските нивоа од објектот, поради близината на реката Вардар, но коритото е регулирано.

Хидрометеролошките услови за прогласување непогода (водостој, врнежи, состојба со снегот и сл.)

Поволни услови и минимални опасности по Агенцијата во реонот. Врнежите од Водно не го загрозуваат објектот.

Можност од пукање водоводна цевка

Се предвидува сите раководители по катови да реагираат во случај на пукање на водоводна цевка или некои друго истекување од водоводниот систем (вентил, славина..) со тоа што ќе го прекинат доводот на вода на главниот вентил на катот и со тоа ќе спречат поголеми оштетувања на објектот или поплава.

Можност од прскање цевка од топловодно греење

Раководителите по катови веднаш ќе реагираат во случај на прскање цевка од топловодно греење или некои друго истекување од централниот систем за греење со тоа што ќе го прекинат доводот на топла вода кај местото на дефектот, и со тоа ќе спречат поплава.

Функционалност и степен на изграденост на заштита на водостопанските објекти со нумерички показатели (број, вид, димензии и сл.)

Неприменливо

Големина на загрозеното подрачје и степен на изграденост, површина, населеност, индустрија, патна мрежа

Неприменливо.

Реони и подрачја загрозени од поплави и подземни води

Неприменливо.

Топографско-хидрографски карти со соодветен размер со податоци за заштитните водостопански објекти

Нема потреба од вакви податоци.

Начинот и организацијата на спроведувањето на мерките за заштита и спасување од вода и на вода

Неприменливо.

Оспособеност и опременост на единиците за заштита и спасување и специјализираните субјекти кај трговските друштва, јавните претпријатија, установи и служби

Неприменливо.

2.7 Заштита и спасување од пожари

Процена на можностите за заштита и начините за гасењето на пожарите

Имајќи ја предвид намената и градежно-конструктивните елементи на административниот објект од една страна, расположливите уреди, техничката опрема и средствата за гасење пожари од друга страна, можеме да кажеме дека успешна интервенција при евентуален пожар во објектот би имале само при помали пожари кои би се локализиле во почетна фаза, но модерните средства за заштита обезбедуваат поголема сигурност на вработените.

Наменски објектот е административен, за надзор на аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (телевизиски и радиодифузери и кабелски оператори во Република Македонија) и е со катност ниво минус 2, минус 1 + приземје + 8 ката, од кои 6 користи Агенцијата, а на другите катови има вработени од Министерството за спорт.

Во поглед на градежно-конструктивните елементи може да се каже дека објектот е изграден од негорлив материјал. Основниот конструктивен систем е бетонски столбови и греди, меѓукатната конструкција е бетонска плоча, подовите се негорливи, изградени од бетон, кровната конструкција е лимена и целосно изолирана итн., што значи дека градежните конструкции на објектот не претставуваат ризик за настанување и ширење пожари.

Во утврдување на процената на можностите за заштита и начините на гасење пожари можеме да го кажеме следното:

- Сите вработени се обучени за опасностите од пожари на своите работни места, како и при прераспоредување од едно на друго работно место
- Сите вработени се обучени за практична употреба на уредите, техничката опрема и средствата за гасење
- Сите вработени се запознаени со стандардните оперативни постапки кои се преземаат во случај на пожар или непосредна опасност од појава на пожар
- Сите вработени се запознаени со стандардните постапки при евакуација, како и давање на прва помош на повредени лица
- Во објектот е забрането пушење, употреба на отворен оган, чување и складирање отпаден и запалив материјал, како и извршување други активности кои би предвикала пожар, како заварување, сечење и сл. без писмена согласност на одговорното лице,
- Во објектот има инсталирани автоматски систем за откривање и јавување на пожар, како и систем за гасење пожар – спринклер-систем во гаражниот простор, а има обезбедено и мобилни уреди и хидрантска мрежа

што укажува на еден висок степен на едуцираност и оспособеност во спроведувањето на превентивните мерки за заштита кој треба да се одржува во исправна состојба во континуитет.

Во таа смисла ќе наведеме дека објектот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги **има решение за употреба од надлежен орган**, што наведува на фактот дека е изграден согласно одобрена техничка документација, одобрен елаборат за заштита од пожари, во кој е направена детална анализа на опасностите кои би ги загрозиле вработените и материјалните добра и врз база на таа анализа предвидени соодветни превентивни заштитни мерки.

Во поглед на спроведувањето на оперативните мерки за заштита и спасување од пожари, вработените во објектот би користеле неколку начина за успешно локализирање и целосно гасење пожар, како и санирање на последиците од истиот, и тоа со:

- употреба на уредите, техничката опрема и средствата за гасење (објектот е обезбеден со ПП-апарати за гасење почетни пожари согласно со видот на пожарот што се очекува, пожарното оптоварување и површината што се штити). Изведена е внатрешна хидрантска мрежа за гасење пожари која треба да обезбедува проточен капацитет и притисок на вода за ефикасно гасење пожари во секое време во објектот. Обврска на Агенцијата е истата редовно да ја испитува, одржува исправно и со проточен капацитет и притисок на вода за ефикасно гасење евентуален пожар, и тоа без разлика дали објектот е или не е исклучен од електрична мрежа (посебни пресметки за потребно количество и притисок на водата во оваа мрежа не се дадени ниту, пак, е одредено времето на користење на водата од градскиот водовод, од каде се снабдува мрежата). Овие елементи треба да се утврдат од страна на Агенцијата со цел да се отстранат одредени евентуални недостатоци кои би биле пречка за ефикасно користење на хидрантската мрежа
- Во објектот има инсталирано автоматски систем за откривање и јавување на пожар
- Во гаражниот простор има инсталирано автоматски систем за откривање јавување и гасење пожар – спринклер-систем
- Други начини на гасење: отстранување на горивен материјал, како еден од начините за елминирање на еден од факторите за горење и сл., само во случај кога ќе се направи безбедносна процена за успешно гасење без никаков ризик за проширување на пожарот и други можни последици

Секако дека во сите случаи кога ќе се направи безбедносна процена дека пожарот не може да се локализира и целосно изгасне веднаш треба да се повика БППЗ на Град Скопје на тел 193.

Обученост и оспособеност на единиците за заштита и спасување на граѓаните
Агенцијата не е задолжена да формира посебна единица за заштита и спасување. За сопствени потреби од страна на вработените ААВМУ ќе формира универзална единица за гасење помали пожари, давање прва помош, извлекување при мали урнатини, обезбедување на местото на несреќата и сл.

Опременост со средствата за гасење пожари

Објектот е обезбеден со уреди, техничка опрема и средства за гасење согласно со проектираните вредности, и тоа:

Рачни преносни противпожарни апарати (мал – празен 4 кг)	32
Рачни преносни противпожарни апарати (голем – празен 30 кг)	6

Рачни превозни противпожарни апарати (ФМ 200 – празен 6 кг)	2
<i>Систем за автоматско откривање и јавување на пожар,</i>	1
<i>Систем за автоматско гасење пожар во паркинг-простор – спринклер-систем</i>	1
<i>Систем за детекција на СО и LPG.</i>	1

Процена на потребите за организирање специјализирани противпожарни единици

Со оглед на тоа што Агенцијата во својата основна деловна дејност извршува административни активности во кои нема користење опасни материи, во поголем обем, особено опасни материи од класа 1, 2, 3, 4 и 5 кои се запаливи и експлозивни, се оценува дека нема потреба од формирање специјална единица во состав на просторните сили. За успешно гасење пожари врши редовна обука на сите вработени, но и ќе формира универзална единица која покрај другите дејности ќе биде обучена и оспособена и за гасење пожари.

Број и вид огнозапаливи објекти (станбени, индустриски, јавни и други)

- Еден објект на Агенцијата во палатата „Панко Брашнарв“. Околните објекти не се загрозени, бидејќи се физички одвоени.
- Анализата на градежно-конструктивните елементи на административниот објектот лоциран на ул. „Македонија“ бр. 38 во Скопје покажува дека сите носечки конструкции се изведени од АБ конструкција, меѓукатната конструкција е армирано-бетонска плоча, што значи дека објектот во поглед на носечките конструкции е изведен со градежни материјали кои се отпорни на пожар, односно не спаѓа во категоријата на огнозапаливи објекти.

Осетливост на објектите на пожари

- Осетливоста на објектот од настанување и ширење пожари е услована од намената на објектите. Имајќи ја предвид намената на објектот во технолошка смисла (извршување административни работи) можеме да констатираме дека овај објект не е во категорија на објекти со изразита осетливост од пожари (што не значи дека во истиот не може да дојде до појава на пожари поради погоренаведените причинители), особено што во споменатиот објект не се одвиваат технолошки процеси во кои се складираат или користат запаливи течности и гасови, запалив и експлозивен индустриски прав кои со воздухот градат експлозивни системи од поголем обем, експлозивни материи и сл.

Густина на изграденост на објектите по реони

Густа, најблиските се на 20-25 м, односно 50 м оддалеченост.

Во спречување ширење пожар од еден на друг објект голема улога игра нивното меѓусебно растојание.

Слободниот простор меѓу два објекта претставува всушност пречка да се шири огнот, се разбира, ако овој простор е доста широк.

Ако растојанието меѓу два објекта е мало, пожарот лесно ќе се прошири од еден објект на друг. Евентуален пожар би имал катастрофални последици бидејќи би ги зафатил сите објекти лоцирани во непосредната близина на опожарениот објект ако навреме не се интервенира да се локализира и целосно изгасне.

Пренос на еден пожар од еден на друг објект може да биде на неколку начина. Со оглед на фактот што при овие пожари се развива висока температура, која достигнува дури до 1 500 С, доаѓа до топлинско зрачење кое на одредено растојание може да предизвика палење на соседните објекти, односно проширување на пожарот.

Вториот начин на пренос на пожарот е со директен допир на пламенот и ова во практика е најчест начин на ширење на пожарите.

Исто така, пожар од еден објект на друг може да се пренесе преку искрите кои летаат низ воздухот или, пак, преносот да биде овозможен со запалив материјал што се наоѓа меѓу двата објекта.

Со оглед на тоа што има повеќе наини на ширење на пожарите, постојат и критериуми врз основа на кои се врши одредување на минималното растојание измеѓу два објекта.

Секако дека е ова доста комплексно прашање кои зема предвид повеќе фактори кои влијаат за пренос на пожар од еден на друг објект, но ние во процената на загрозеност ќе наведеме неколку, и тоа побитните фактори:

- големина и висина на секоја зграда
- оддалеченост меѓу зградите
- потенцијална количина на топлина што се развива за време на пожарот
- правец и брзина на струење на ветерот
- влажност
- степен на заштита на зградата
- присутност на отвори од страната од која може да се пренесе пожарот и сл.

Имајќи го предвид фактот дека во близината на објектот на Агенцијата, кој е предмет на обработка на оваа процена, нема други објекти (најблиското растојание до соседниот објект е 20 м), заклучуваме дека објектот не е директно загрозен од соседните блиски објекти и обратно – истиот не би пренел пожар на соседните објекти. Оваа поволна околност придонесува и за непречен пристап, ставање во подготовка и дејство на потребната опрема за борба со пожарите.

Вид на објектите (материјал, катност, пожарна оптовареност)

- Административниот објект, алатата „Панко Брашнарџ“, чиј сопственик е Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги во Скопје, е лоциран на ул. „Македонија“ бр. 38 во населбата Центар. Согласно проектната документација, изведен е од ниво минус 2, минус 1 + приземје + 8 ката, од кои 6 користи Агенцијата, а на другите 3 ката нема вработени од АААВМУ .
- Градежно-конструктивните елементи на објектот изведени се од негорлив материјал (столбови, греди, меѓукатна конструкција, ѕидови, подови, тавани и сл). Според важечките прописи, сите внатрешни обложувања треба да се изведат од негорлив материјал.
- Пожарното оптоварување претставува пресметковна вредност на топлинската енергија која може да се ослободи при согорување на вкупниот горлив материјал по единица површина во една просторија, хала, магацин, во пожарен сектор или во целиот објект.
- При пресметката на пожарното оптоварување треба да се земат предвид не само горливите материји и нивната слободена топлина при согорувањето, туку и материјалите кои ја сочинуваат опремата, инсталациите и сл., како и нивната топлина на согорување.
- Специфичното пожарно оптоварување се изразува во топлина која може да се ослободи во даден простор, а која е изразена на еден м² површина од тој простор.
- Се пресметува по равенката:

$$P_o = P_1 \cdot V_1 \cdot H_1 / S \text{ каде}$$

- P_o е специфично пожарно оптоварување (J/m²)
- P_1 е привидна густина на материјалот (kg/m²)
- V_1 е волумен на материјалот (m³)
- H_1 и S се топлинска моќ и површина на основата (J/kg и m²)
- Врз основа на гореизнесеното и направената пресметка за пожарното оптоварување можеме да констатираме дека објектот е со **ниско пожарно оптоварување (до 1 GJ/m²)**.

Широчина и проодност на сообраќајниците

- Административниот објект „Панко Брашнарв“ во кој е сместена Агенцијата е лоциран во населбата Центар - Скопје. Пристапен пат до објектот е бул. „Св. Кирил и Методиј“.
- БППЗ на Град Скопје лоцирана во Автокоманда е на растојание од сса 4 км, при што времето на пристигнување на ПП-возилата не би требало да биде поголемо од 6 до 8 мин, што секако зависи не само од растојанието туку и од фреквенцијата на возила по пристапните сообраќајници во времето на пристигнување.
- Пристапните патишта (градските сообраќајници, платоата за гасење и сл.) со своите димензии овозможуваат навремена и непречена интервенција во случај на пожар, како и лесна подготовка и ставање во функција на противпожарната опрема и техниката за локализација и ликвидација на пожарот и спасување на луѓето и материјалните добра.
- Широчината на коловозите на пристапните патишта за еднонасочен сообраќај не е помала од 3,5 м, односно 6 м за двонасочен сообраќај.
- Рабовите на пристапните патишта се закосени и овозможуваат лесен пристап на ПП-возилата до објектот, а коловозната конструкција на пристапот е димензионирана на оскин притисок од најмалку 8 т. Единствен потенцијален проблем би биле возилата паркирани во непосредна околина на објектот.

Видот и состојбата на инсталациите (електро-инсталации, гасоводи и др.)

Согласно со техничката документација изведени се електрични инсталации за низок напон и по важечките прописи, техничките нормативи и стандарди, и тоа за: осветлување, видеонадзор, компјутерска техника, детекција на пожар, гасење пожар во гаражите и сл.

Напојувањето на објектот со електрична енергија е извршено согласно со електроенергетската согласност, т.е. од регионална трафостаница ТС 10/0,4 KV.

Предвидени се резервни извори на напојување на потрошувачите во објектот (УПС).

Напојувањето на потрошувачите во објектот е од главните табли сместени во енергетската соба на ниво минус 1.

Мерењето на преземената електрична енергија е централно.

Низцелиот објект се изведени разводни табли за напојување на потрошувачите, за заедничка потрошувачка.

Опасности кои може да се јават при експлоатација на проектираните и изведени електрични инсталации

Како изразити и непосредни опасности за настанување и ширење пожари во објектот би ги спомнале електричните инсталации.

Основни опасности кои претставуваат потенцијална опасност се:

- Механичко оштетување кабли
- Големи отпори на премин
- Куси врски
- Грешки при изработка
- Несоодветна заштита (користење електрични инсталации изведени во обична изведба во зоните на опасност (0,1 и 2), продор на влага, сл.
- Стареење на електричните инсталации
- Преоптоварување
- Опасност од превисок напон на допир
- Опасност од случаен допир
- Опасност од губење мрежни напони
- Опасност од ненадејно избивање пожар
- Опасност од недозволен пад на напон

Механичкото оштетување на каблите или уредите може во даден момент да доведе до избивање незгода, но процесот на пробивање на инсталацијата може да трае многу долго, додека не се создат услови да дојде до пад и губење на дијалактричните својства на изолацијата, односно пад на отпорот на изолацијата, а со тоа да дојде до електричен пробој, појава на искра и сл.

Големите преодни отпори се јавуваат на места на спојување на проводниците т.е. на каблите, инсталацијата и нејзините елементи како последица на т.н. „лабави врски“, оксидација на местото на спојувањето, вибрации и сл. каде што реално може да дојде до прегревање на местото на спојување и појава на пожар.

Преоптоварување на ел. кабли и проводници со прекумерна струја доведува до нагло и недозволено загревање на проводниците и изолацијата, а со тоа и до намалување на отпорот на изолацијата со што се создаваат услови за пробој.

Преоптоварувањето ретко е последица на неправилно димензиониран проводник, но речиси редовно на нерегуларно приклучени потрошувачи.

Поради сите постојни неправилности при работата на ел. инсталации може да дојде до создавање прекумерни струи поради куси врски во проводниците меѓу две фази и фаза и нула.

Грешка при изработката е многу ретка и може да се појави при изработка на каблите.

Несоодветна заштита (користење електрични инсталации изведени во обична изведба во зонирани простор од пожар наместо „Ех“ изведба), продор на влага, прав и сл. сама по себе зборува дека е потенцијална опасност за незгода.

Тоа што проводниците при работата се загреваат, а по работа се ладат, и тоа за подолг временски период и во зависност од агресивноста на средината, претставува исто така потенцијална опасност за појава на пожар.

Основна опасност при користење, односно експлоатација на електричните инсталации е настанување пожар на истите чиј причинител може да биде од различна природа и кој ако навремено не се открие и локализира може да се прошири по непосредниот горивен материјал, да ја опожари непосредната околина и преку комуникативните простори да се прошири по хоризонтала и вертикала загрозувајќи ги вработените и материјалните добра во објектот.

Технички опис на машинските инсталации за климатизација, греење и вентилација во објектот

Машинските инсталации се централната климатизација, како и централизиран систем за греење. Во објектот има само вештачко и природно вентилирање. Изведено е принудно вентилирање е, кое редовно се одржува од овластени фирми. Машинските инсталации треба да се изведени и да се одржуваат во исправна состојба согласно со прописите и техничките нормативи за да се избегне опасноста од пожари. Доколку истите се одржуваат во исправна состојба и во пропишани услови, не претставуваат изразита опасност за настанување и ширење пожари.

Начин на снабдување со вода (број на распоред на хидрантите, цистерните и др.)

За гасење пожари во објектот изведена е внатрешна хидрантска мрежа која со вода за гасење пожари се снабдува од градскиот водовод.

При изработката на проецката на загрозеност за објектот во врска со постојната хидрантска мрежа за гасење пожари може да се констатира следното:

- водата се обезбедува од градскиот водовод, кој треба да гарантира потребно минимално количество вода за ефикасно гасење пожари од 10 l/s, согласно категоризацијата на објектот (K5)
- постојната мрежа е неопходно да ги задоволува пропишаните параметри за ефикасно гасење пожари предвидени со Правилникот за техничките нормативи за хидрантска мрежа за гасење пожари („Службен весник на РМ“ бр. 26/18), и заради тоа **задолжително е хидрантите периодично да се испитуваат** согласно важечкиот Правилник за техничките нормативи за хидрантска мрежа за гасење пожари („Службен весник на РМ“ бр. 26/18) во Република Македонија.

Бројот на хидранти е следен:

Внатрешни хидранти

- ниво минус 2	2 хидранти
- ниво минус 1	2 хидранти
- приземје	2 хидранти
- прв кат	2 хидранти
- втор кат	2 хидранти
- трет кат	2 хидранти

- четврти кат 2 хидранти
- петти кат 2 хидранти
- шести кат 2 хидранти
- седми кат 2 хидранти
- осми кат 2 хидранти
- **Извори на топлина, шумски комплекси (видови шуми, уреденост, проодност, начин на експлоатација)**
- Неприменливо

2.8 Заштита и спасување од неексплодирани убојни средства

Проценка на можната загрозеност од неексплодирани убојни средства

- Нема опасности.

Начин, организација и средства за заштита од неексплодирани убојни средства

- Неприменливо.

Реони за уништување неексплодирани убојни средства

- Одредени од државните органи.

Состојба со противпожарна и техничка заштита

- Задоволува, ова тврдење е детално образложено погоре во текстот.

2.9 Прва медицинска помош

Првата медицинска помош е од исклучително значење во случај на потреба на спасување од несреќи.

- Задолжителна информативна обука за сите вработени
- Информираност на сите вработени со доставување печатени материјали за прва помош
- Специјализирана обука на одреден број лица за прва медицинска помош
- Постоене и редовно дополнување на средствата за прва медицинска помош
- Евиденција и анализа на повредите и ефикасноста на опремата за прва медицинска помош која се поседува, со предлог за нејзини измени и дополнувања
- Опременост со други технички средства

- Мерки со цел брза и моментална реакција за повикување Итна медицинска помош
- Периодични вежби за пружање прва медицинска помош на лицата задолжени за прва медицинска помош

Склучување правни основи за соработка со медицина на трудот и здравствени установи (и консултации со нив).

За евентуално лекување би се користеле услугите на Градската ошта болница и на Клиничкиот центар.

Влијанието на можни непогоди и други несреќи. т.е. природни непогоди на хигиенско-епидемиолошката ситуација

Влијанието може да биде мало, бидејќи мала е веројатноста за овие видови несреќи и хигиенско-епидемиолошката ситуација е поволна. Во случај на можни непогоди, епидемии и други несреќи надлежните органи ќе ги координираат активностите.

Можните човечки загуби и нивната структура

Процентот е дека има мала веројатност за човечки загуби.

Обем и структура на здравствената заштита

Здравствената заштита во Агенцијата е согласно важечките законски прописи. Сите вработени се здравствено осигурени и имаат дополнително здравствено осигурување кое се исплаќа при уплатата на месечните примања на вработените.

Првата медицинска помош секогаш има витална функција, бидејќи со нејзина примена се спасуваат човечки животи. Поради тоа се применуваат сите неопходни активности како информативна обука за сите вработени, дисеминација на печатени материјали за прва помош, примена на мерки со цел моментална реакција за повикување Итна медицинска помош, контрола на средствата за прва медицинска помош со проверка на видот и количините на тие средства и вршење повремени вежби на лицата обучени за прва помош.

Задачите и условите за дејствување на здравствената заштита

Задачите се распределени, раководителот за прва помош ги дава задачите на другите вработени.

Условите за дејствување на здравствената заштита се поволни, имајќи предвид дека вработените се оспособени за давања прва помош и системот за информирање во оваа област е на високо ниво.

Условите за здравствената заштита се на високо ниво во Агенцијата.

Можностите на здравствените установи за прифат и пружање прва медицинска помош

Постојат одлични можности, значи сите блиски здравствени установи имаат можност за прифат и пружање прва медицинска помош. Тука пред сè се услугите на Градската општа болница и на Клиничкиот центар кои се на само 800 м, односно 1 700 м оддалеченост од објектот на Агенцијата

Потребите во кадри и материјални средства

Се користи сопствен кадар и нема потреба од други кадри и средства надвор од Агенцијата.

Потреба и начин на ангажирање на другите структури во општината

Согласно прописите во РСМ.

Број и структура на жителите

Голем број, густо населена средина, а вработените во Агенцијата се оптимално распоредени на работните места во објектот.

Нивото на хигиенско-здравствената култура на населението

Високо.

Заразни болести кои како епидемија се јавувале на територијата и карактеристиките на тие болести

Според податоците на РЗЗЗ на РМ има одредени заразни болести кои се појавени во РМ, но тие немаат никакво влијание и не претставуваат никаква опасност за вработените во Агенцијата.

Хигиенски услови со посебен осврт на можноста за загадување на водата

Се проценува дека нема опасност од загадување на водата бидејќи хигиената во Агенцијата е на многу високо ниво.

Квалитет на водата

Задоволува, истата е од градскиот водовод и редовно се контролира од надлежните служби.

Состојба на хигиенско-епидемиолошката служба

Задоволува, и службата се обезбедува од државните органи.

Други фактори кои можат да влијаат на функционирањето на здравствената заштита во случај на природните непогоди и други несреќи.

Поволни фактори за успешно дејствување на здравствените служби.

2.10 Заштита и спасување животни и производи од животинско потекло

Неприменливо, нема животни во Агенцијата.

2.11 Заштита и спасување растенија и производи од растително потекло

Неприменливо.

2.12 Асанација на теренот

Согледување на најважните активности во асанацијата на теренот

Се врши од државните органи

Утврдување на носителите на одделни активности

Државните органи назначуваат носителите на одделни активности за асанација на теренот

Потребите за материјални и други средства (сили и средства, откривање, идентификација, прибирање и погребување на труповите, можни реони за погребување, потребни сили и средства за дезинфекција, дезинсекција и дератизација, реони за закопување на добитокот и друго)

Се одредуваат од државните органи.

2.13 Заштита на животната средина и природата

Преглед на можните извори на техничко-технолошки хаварии

Нема извори во Агенцијата.

Преглед на места за одлагање отпад опасен за животната средина и природата

Нема опасен отпад бидејќи дејноста на Агенцијата не произведува таков вид отпад.

Потенцијално загрозени зони во животната средина и природата

Нема.

Преглед на институции кои вршат контрола на техничко-технолошката опременост и исправност на загадувачите на животната средина и природата

Државен инспекторат за животната средина.

2.14 Заштита и спасување во рудниците

Неприменливо.

3. Потреби и можности за организација и раководење со заштитата и спасувањето и организирање на силите за заштита и спасување

Од претходно направената анализа прилегува дека луѓето и материјалните добра во објектот би биле првенствено загрозени од природни непогоди (земјотреси, силни ветрови, големи наноси снег, силни невремиња и сл.), други несреќи (пожари, експлозии и сл.) и други опасности (воени дејства, тероризам и сл.), а имајќи ги предвид и бројот на вработени лица, кој изнесува 67 луѓе во прва смена, материјалните добра во него, како и тоа дека се работи за објект за кој не треба да се применуваат и посебни заштитни мерки, сепак заштитата и спасувањето треба добро да се организираат и спроведуваат со конкретни задолженија на секој субјект вклучен во системот на заштита и спасување.

Намената на објектот не укажува користење опасни материји. За успешно справување со природните непогоди и други несреќи треба добра обученост, поседување технички и заштитни средства и, секако, добра организација.

Организациски со Агенцијата раководи директор, кој главно е присутен во објектот, а Агенцијата има 67 вработени во прва смена.

Директорот има посебни права, должности и одговорности во спроведување, организирање и унапредување на заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи согласно закон и нормативните акти на Агенцијата. Така на пример, директорот е задолжен да ги одобрува и активира плановите за заштита и спасување, да ја организира и спроведува заштитата и спасувањето, да обезбедува средства за заштита и спасување, да го контролира извршувањето на мерките, да ја координира работата меѓу раководителите во поглед на заштитата и спасувањето и сл., додека раководителите се задолжени да ги одржуваат во исправна состојба уредите и средствата за заштита, да ги одржуваат исправно

инсталациите и уредите во објектот, да истакнат постапки за безбедно работење, да ги обучат вработените за ракување со уредите и средствата за гасење пожари, како и обука за работа со опасни материи, да ги знаат постапките при појава на пожари и други несреќи, да преземат мерки во вонредни ситуации, како и други мерки согласно Законот за заштита и спасување.

Исто така, и другите вработени се едуцирани и оспособени да се вклучат во заштитата и спасувањето согласно нивната квалификација и работните задачи кои ги извршуваат.

Со оглед на тоа што Агенцијата нема да формира специјализирана единица за заштита и спасување туку само универзална единица, на нејзино чело ќе биде командант (директорот на Агенцијата) и ќе постои само еден началник за заштита и спасување, кој ќе ги координира четворицата раководители на катови, кои, пак, ќе ги организираат вработените за преземање елементарни заштитни мерки: гасење помали пожари, давање прва помош на повредени, обезбедување загрозоено место, опремување со лична и заедничка опрема, организирање на врските и сл .

Доколку се случи непогода од поголеми размери, универзалната единица на Агенцијата ќе се вклучи во заедничката структура за заштита и спасување организирана од Општина Центар.

4. Оспособеност на субјектите за заштита и спасување во Агенцијата

Оспособеност на штабовите на единиците на локалната самоуправа и штабовите во трговските друштва, јавните претпријатија, установи и служби

Нема штаб во Агенцијата, туку само универзална единица, со која раководи раководител за заштита и спасување и помошник-раководител за заштита и спасување. Истите треба да се оспособени за дејствување во случај на потреба од заштита и спасување, за што се вршат периодични обуки и вежби. Во ААВМУ им обучени лица за заштита и спасување, но исто така **се предвидува и обука на раководните лица од Универзалната единица да се изврши во Центарот за обука во Дирекцијата за заштита и спасување** согласно динамиката на активностите на Дирекцијата за заштита и спасување .

Обученост и оспособеност на единиците за заштита и спасување

Во Агенцијата се предвидува да се формира универзална единица, со која ќе раководи раководител за заштита и спасување и помошник-раководител за заштита и спасување. Универзалната единица за заштита и спасување е оспособена за дејствување во случај на пожар, поплава, земјотрес или некоја друга непогода и за таа цел треба да се вршат периодични обуки и вежби.

Можности на подготвеност и ангажирање на трговските друштва, јавни претпријатија, установи и служби

Агенцијата е подготвена да се ангажира во активностите за заштита и спасување и има добри можности за тоа, во однос на материјално-технички средства и во однос на кадар.

Можности за раководење и координација во услови на употребата на заштитата и спасувањето

Држаните органи ќе раководат со заштитата и спасувањето и во Агенцијата, и истата е подготвена да се вклучи координирано со сопствениот кадар со цел справување со некоја непогода.

Агенцијата не е специјализирана за ваква намена, но е подготвена да се координира со органите кои раководат со заштитата и спасувањето во РСМ и да ги почитува упатствата.

Материјални и други можности за понатамошно подигање на степенот на оспособеност и други влијанија на подготвеноста на сите субјекти за реализација на мерките, задачите и активностите на заштитата и спасувањето.

За оваа цел се предлагаат континуирани обуки. Агенцијата има материјални можности за оваа цел и во буџетот на Агенцијата мора да се предвидуваат финансиски средства за оваа намена.

5. Оспособеност на граѓаните

Степенот на оспособеност на граѓаните за преземање лична и заемна заштита и за спроведување на поединечните мерки за заштита и спасување

Вработените во Агенцијата треба се обучуваат и запознаваат со заштитата и спасувањето и да се оспособени за вакви активности за лична и заемна заштита, како и за преземање поединечни мерки за заштита и спасување.

Оспособеност на граѓаните за користење на месните и прирачните средства за лична заштита и другите мерки за заштита и спасување

Вработените се оспособени за користење на месните и прирачните средства за лична заштита и другите мерки за заштита и спасување.

Наставни планови и програми, кадровските можности и други показатели од важност за обучувањето и оспособувањето

Програмите се прилагодени на потребите на Агенцијата. Кадрите ги обновуваат знаењата од оваа област.

Проценка на материјалните и други можности и опременост

Опременоста со материјални средства за заштита и спасување задоволува.

6. Заклучок

Врз база на претходно извршените анализи и процената на опасностите треба да се истакнат следните елементи

Степен на организираност и подготвеност на силите за заштита и спасување

Во Агенцијата е на задоволително ниво и треба да се одржува на високо ниво континуирано.

Оспособеност и опременост за реализација на личната и заемната заштита и конкретни мерки во врска со тоа

Агенцијата задоволува и треба да се одржува на високо ниво во континуитет. За таа намена се предвидуваат обуки и вежби на лицата ангажирани во овие активности.

Организираност и оспособеност на единиците за заштита и спасување како интервентна сила во отстранување на последиците

Задоволува, но треба да се нагласи дека се формира само универзална единица за заштита и спасување, имајќи предвид дека бројот на вработени е мал.

Организираност и оспособеност на органите на државната управа, трговските друштва, јавните претпријатија, установи и служби кои се од посебно значење за заштитата и спасувањето

Не може да се процени за Агенцијата, бидејќи не е таков вид друштво.

Можности за раководење со силите за заштита и спасување

Има, и тоа ќе се врши од страна на раководител за заштита и спасување и помошник-раководител за заштита и спасување на универзалната единица во Агенцијата, а екстерно од страна на државните органи задолжени за заштита и спасување (Дирекција за заштита и спасување).

Места и подрачја каде што може реално да се очекуваат природните непогоди и други несреќи

Ги нема во близина на Агенцијата во строгиот центар на Скопје.

Интензитет и големина на очекуваните природни непогоди и други несреќи

Би требало да биде мал и да не претставува голем проблем, со исклучок на некој земјотрес кој би се движел во рангот на 4-5 степени од Рихтеровата скала во наредните 50 години. Објектот е отпорен на ваков вид земјотреси.

Број на можните и предизвикани жртви

Нула

Големина на материјалната штета

Може да биде поголема од 120.000.000,00 МКД.

Објективни услови кои постојат за да се спречи несреќата и непогодата

Задоволуваат, и тука мора да се истакне инвестицијата на Агенцијата во максималната заштита од пожари и земјотреси при градењето на објектот. Со тоа се спречуваат можните несреќи при одделни непогоди.

Можноста на силите за заштита и спасување и средствата со кои се располага да се ублажат последиците и да се санира состојбата

Силите за заштита и спасување на Агенцијата во форма на универзална единица за заштита и спасување имаат можност да ги ублажат последиците од некоја непогода со тоа што имаат претходно завршени обуки за заштита од пожари,

спасување и евакуација, како и обуки за прва помош. Со тоа многу ќе придонесат за санирање на некоја влошена состојба при некоја можна непогода.

Потреба и неопходност да се бара помош

Во моментот на процената не постои потреба да се бара помош од други институции или организации. Доколку се укаже потреба, има разни начини да се стори тоа.

Од анализата на процената на загрозеност од природни непогоди и други несреќи во претходниот текст даден е сегашниот степен на заштита преку преземените превентивни и оперативни мерки за заштита, но за зголемување на истиот наведуваме некои предлог мерки, и тоа:

- покрај другите безбедносни мерки предвидени за лифтовите, истите мораат да се обезбедат со уреди кои овозможуваат во случај на настанување пожар во пожарниот сектор во кој се наоѓа лифтот кабината автоматски да се доведе на приземје и по излез на лицата лифтовите да се исклучат од работа.

- во комуникативните простори на секој кат, на видни места да се истакнати основи со означени правци за евакуација кон безбеден простор, како и упатствата за евакуација да се чуваат во исправна состојба.

- континуирано да се обезбедат услови уредите за вентилирање во скалишниот простор да се во исправна состојба (освен автоматско, мора да биде обезбедено и рачно вклучување на системот за проветрување). Исто така, при активирање сигнален уред за чад или уредот за автоматско откривање и јавување на пожар, уредот за довод на свеж воздух автоматски да се исклучи.

- да е функционален резервниот извор на електрична енергија кој ќе ги напојува сите критични потрошувачи во услови пропишани со техничките прописи и нормативи: хидрофорската постројка и пумпите на хидрантската мрежа, системот за вентилација или климатизација предвиден за работа во услови на пожар, како и сите други критични потрошувачи предвидени во чл. 66 од Правилникот за техничките нормативи за заштита на високи објекти од пожар.

- да се обезбеди потребната атестна документација за вратите поставени на скалишното окно за евакуација и тоа дека се со соодветна пожарна отпорност (отпорност на пожар од 120 мин.), дека се непропусни за чад и дека се обезбедени со уред кој ги држи постојано во затворена положба. Исто така, да се обезбеди атест за пожарната отпорност на застаклениот дел на скалишното окно.

- да се обезбеди вратата за евакуација на приземје до која се доаѓа по скалиштето за евакуација со отворање кон надвор и со панична шипка која овозможува постојано слободен пат за евакуација во слободен простор.

- да се обезбеди контрола за автоматско откривање и јавување на пожар во окното на лифтовите и кабините и истата да функционира исправно.

- знаците за насочување на движењето на вработените во објектот мораат да се обезбедат со извор на светлост кој на осветлената површина дава јачина на светло од најмалку 70 лукса.

- да се вршат сите редовни и периодични прегледи, мерења и испитувања на инсталациите, опремата и уредите во објектот согласно со закон, (ПП-апаратите, хидрантите, детекторите за пожар, детекторите за гас во гаражниот простор и спринклер-инсталацијата во гаражниот простор, ПП-централите и централата за детекција на опасни гасови) техничките нормативи и стандарди и упатствата на производителите и истите се одржуваат во исправна состојба.

- да се следат најновите прописи од областа на заштита и спасувањето и заштитата од пожари, како во Македонија така и во Европа, имајќи го предвид асоцијативното членство на Македонија во ЕУ

- редовно да се врши постапка за отстранување отпаден и запалив материјал од објектот кој ќе се носи на точно определено безбедно место надвор од објектот. Особено ваков материјал да не се складира на патиштата за евакуација кои се прикажани во шемите за евакуација изложени на видно место на секое ниво на објектот.

- Да се преземат и други мерки согласно со Правилникот за високи објекти, во однос на контролата на опремата, одржувањето на опремата и функционалноста на опремата.

- Да се вршат периодични вежби за евакуација согласно законските прописи, со што ќе се увиди ефикасноста на универзалната единица за заштита и спасување и оспособеноста на сите вработени за заштита и спасување.

- Врз база на овој документ се изработува и План за заштита и спасување на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги .

**Агенција за аудио и
аудиовизуелни медиумски услуги**
Директор,
д-р Зоран Трајчевски

